

ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี

นางสาวอรสา สีลาทวีวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-057-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COPYRIGHT PROBLEMS IN MUSIC INDUSTRY

Miss Orasa Leelataweewud

คุณย์วิทยธรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

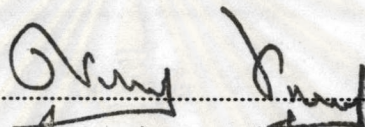
ISBN 974-636-057-4

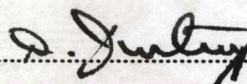
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี
โดย   นางสาวอรสา สีลาทวีวุฒิ
ภาควิชา   นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์รัชชัย สุกผลศิริ

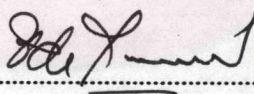

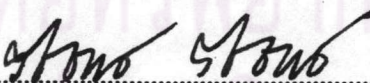
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

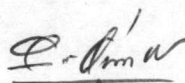

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์รัชชัย สุกผลศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์วีรวิทย์ วีรวิทย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิรัช อยู่ถาวร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อรสา ลีลาทวิวุฒิ : ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี (COPYRIGHT PROBLEMS IN MUSIC INDUSTRY) อ. ที่ปรึกษา : รศ. รัชชัย สุขผลศิริ ; 296 หน้า ๖. ISBN 974-636-057-4.

อุตสาหกรรมดนตรีประกอบด้วยงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทต่างๆ ด้วยกันและมีความซับซ้อนเพราะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากจึงก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวแห่งสิทธิอยู่เสมอซึ่งอยู่ภายใต้การรับรองและคุ้มครองความเป็นเจ้าของงานลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลดังกล่าวยังขาดความรู้และความเข้าใจในสิทธิอย่างถูกต้องย่อมเป็นที่มาของความขัดแย้งในผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลดังกล่าวอันก่อให้เกิดปัญหากฎหมายต่างๆ อันได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรีและการใช้สิทธิกับการตีความเพื่อบังคับใช้ลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรีโดยอาศัยนิติสัมพันธ์ในลักษณะของรูปแบบสัญญาต่าง ๆ เช่น ในลักษณะกรณีสัญญาจ้างแรงงาน จ้างทำของ หรือ ภายใต้การจ้าง หรือตามคำสั่งหน่วยงานของรัฐ โอนลิขสิทธิ์ อนุญาตให้ใช้สิทธิ ฯลฯ ปัญหาการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี, ปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง, ปัญหามาตรการคุ้มครองเจ้าของงานลิขสิทธิ์โดยผ่านมาตรการทางแพ่ง และมาตรการทางอาญา, ปัญหาการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานดนตรีกรรมโดยองค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน, ปัญหาการจำกัดการแข่งขัน โดยไม่เป็นธรรมในสัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี เป็นต้น

จากการวิจัยพบว่า บทบัญญัติต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ยังไม่ครอบคลุมหรือแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ครบถ้วน เนื่องจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมดนตรีได้ใช้หลักของเสรีภาพในการทำสัญญามากำหนดความสัมพันธ์กันเว้นบทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นผลทำให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์และเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรียังไม่ได้รับความคุ้มครองได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น สมควรแก้ไขบทบัญญัติต่างๆ ตัวอย่างเช่น มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิกับการตีความเพื่อบังคับใช้สิทธิในระหว่างนิติสัมพันธ์เพื่อให้ได้ลิขสิทธิ์ซึ่งมีช่องว่างกฎหมายที่เปิดโอกาสให้คู่กรณีสามารถตกลงเป็นอย่างอื่นได้ อาทิเช่น มาตรา 9, 10, และ 17 เป็นต้น หรือ การกำหนดมาตรการคุ้มครองเจ้าของงานลิขสิทธิ์โดยทางแพ่งและอาญาไม่ว่าจะก่อนหรือขณะดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถใช้สิทธิในการขอเข้าไปสืบสวนตรวจสอบพยานหลักฐานที่คาดว่ามิผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของตน ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์จนทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับความเสียหายมากเกินไปจนไม่อาจเยียวยาได้ อีกทั้งจำเป็นต้องให้มีมาตรการในด้านการบริหารและความร่วมมือสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ, เจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์มากขึ้นกว่าเดิมด้วย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้มีการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรีได้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

ภาควิชา .....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา .....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C670399 : MAJOR LAW

KEY WORD: COPYRIGHT/ PROBLEMS/ MUSIC INDUSTRY

ORASA LEELATAWEEWUD: COPYRIGHT PROBLEMS IN MUSIC INDUSTRY. THESIS ADVISOR: ASSO.

PROF. DHAJJAI SUBHAPHOLSIRI; 296 pp. ISBN 974-636-057-4

Music industry covers a large variety of copyright works and is complicated as it involves a large number of related persons and thus, as a result, there is a perpetual movement of rights which are recognized and protected as proprietary rights. Lack of knowledge and proper understanding of copyright on the part of the aforesaid people is likely to be the cause of conflict of interests among them and to bring about many legal problems, such as problem in respect of the exercise of the rights of the owner in the music industry, problem of the exercise interpretation of legal relations in the various forms of contracts used for the enforcement of copyright in the music industry, such as in case of hire of service, hire of work or the exercise of rights under employment contract, order of government organizations, transfer of copyright, licence agreement etc., problem of burden of proof of proprietary right in music industry, problem of infringement of copyright and rights of performers, problem of civil and criminal measures to be taken to protect the owners' rights, problem of collecting payments for the use of music by the Administrative Collecting Organization, problem of restricting unfair competition in license agreement in music industry etc.

Research findings show that the various provisions of the Copyright Act B.E. 2537 do not cover or solve these problems entirely. This is because people involved in music industry make use of their freedom to exclude those provisions from the contracts and thus authors and copyright owners have not been accorded full protection. Therefore, there should be amendments to Sections 9, 10 and 17 etc. with their loopholes which give the parties the possibility of making an agreement in another way different from that provided for in those sections or measures to protect copyright owners by civil and criminal laws before or during legal proceedings should be clearly determined by giving the copyright owners the right to participate in the inquiry and examination of evidence in case he suspects his copyright is being infringed upon in order to prevent it from being damaged beyond remedy. Further, it would be necessary for the Government authorities, copyright owners and users of copyright works to cooperate more in the administering and collecting of royalties. The above measures should be taken into consideration if copyright owners are to be accorded better protection and more fairly treated.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่านซึ่งผู้เขียนรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์รัชชัย สุขผลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย รวมทั้งกรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงขอโน้มระลึกถึงความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ในโอกาสนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ อาจารย์สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล อาจารย์วีรวิทย์ วีรวิทย์ อาจารย์วีรัช อยู่ถาวร ที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการถ่ายทอดความรู้และทางด้านข้อมูลเอกสารอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งรวมทั้งให้คำปรึกษาในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหลายซึ่งมีความรู้และความสามารถตลอดจนประสบการณ์ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์จรัญ ภักดีธนากุล คุณประยูร เวชชประสิทธิ์ คุณจิรพรรณ อังศวานนท์ คุณเทียนชัย ปิ่นวิเศษ คุณรณชัย ถมยาปรีวัฒน์ คุณสมเกียรติ คุณวัฒนานนท์ คุณบุญเลิศ เพชรประดับ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลเอกสารต่างๆ รวมทั้งขอขอบคุณคุณชยุตม์ วิชชุประภา คุณฉัตรชัย อินทสุวรรณ ในการแปลเอกสาร และเพื่อนๆ พี่ๆ อีกหลายท่านซึ่งมิได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่สนับสนุนให้กำลังใจมาโดยตลอดและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอุตสาหกรรมดนตรี	1
วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์	4
ขอบเขตของการทำวิทยานิพนธ์	4
วิธีการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์	5
2 แนวคิดและวิวัฒนาการในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	6
2.1 แนวคิดและวิวัฒนาการในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	
ตามกฎหมายต่างประเทศ	6
2.1.1 ประเทศไทย	6
2.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา	13
2.2 แนวคิดและวิวัฒนาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรีกรรม	
ตามกฎหมายไทย	19
3 ลักษณะความหมายของอุตสาหกรรมดนตรี	34
3.1 ลักษณะและความหมายของงานดนตรีกรรมและงานลิขสิทธิ์	
ประเภทอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดนตรี	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4.3.1 ปัญหาการกำหนดเงื่อนไขในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิงาน ดนตรีกรรมที่มีลักษณะจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม	203
4.3.2 ปัญหาการรวมตัวกันกำหนดค่าตอบแทนจากการอนุญาต ให้ใช้ลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	207
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	212
รายการอ้างอิง	228
ภาคผนวก	228
ภาคผนวก ก	232
ภาคผนวก ข	242
ภาคผนวก ค	267
ภาคผนวก ง	272
ภาคผนวก จ	278
ภาคผนวก ฉ	285
ภาคผนวก ช	288
ภาคผนวก ซ	290
ภาคผนวก ฌ	293
ประวัติผู้เขียน	296

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3.1.1	ดนตรีกรรม (Musical Work)	34
3.1.2	วรรณกรรม (literary work)	40
3.1.3	โปรแกรมคอมพิวเตอร์(Computer Program).....	41
3.1.4	โสตทัศนวัสดุ (Audiovisual)	42
3.1.5	ภาพยนตร์ (Cinematographic Work)	43
3.1.6	สิ่งบันทึกเสียง (Sound Recording)	43
3.1.7	งานแพร่เสียงแพร่ภาพ (Sound and Video Broadcasting Work)	48
3.1.8	สิทธินักแสดง (Performers' Right)	49
3.2	กฎหมายและขอบเขตของวงจรรูดสาหกรรมดนตรี	49
3.2.1	ลักษณะและความหมายของอุตสาหกรรมดนตรี	49
3.2.1.1	ลักษณะและความหมายของอุตสาหกรรมดนตรีใน ต่างประเทศ	49
3.2.1.2	ลักษณะและความหมายของอุตสาหกรรมดนตรีใน ประเทศไทย	58
3.2.2	บุคคลที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมดนตรี	64
3.2.2.1	ผู้สร้างสรรค์	64
3.2.2.2	เจ้าของลิขสิทธิ์	67
3.2.2.3	นักแสดง	69
3.2.2.4	องค์การบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงาน ทางดนตรีกรรม	69
3.2.2.5	ผู้ใช้งานดนตรีกรรม	70
3.2.3	ลักษณะและความสัมพันธ์ของคู่สัญญา (รูปแบบของสัญญาต่าง ๆ)	70
3.2.3.1	สัญญาจ้างแรงงาน	71
3.2.3.2	สัญญาจ้างทำของ	72
3.2.3.3	สัญญาโอนลิขสิทธิ์	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3.2.3.4	สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ	73
3.2.3.5	สัญญาเช่างานอันมีลิขสิทธิ์	74
3.2.4	การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรีตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	74
3.2.4.1	องค์ประกอบของงานลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	75
3.2.4.2	เงื่อนไขและการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์และผู้มีลิขสิทธิ์ใน อุตสาหกรรมดนตรี	76
3.2.4.3	สิทธิของผู้สร้างสรรค์และเจ้าของลิขสิทธิ์ใน อุตสาหกรรมดนตรี	79
3.2.4.4	อายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์	84
3.2.4.5	การละเมิดลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	86
3.2.4.6	ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์	98
3.2.5	การคุ้มครองสิทธินักแสดงในงานดนตรีกรรมตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	100
3.2.5.1	สิทธินักแสดง	100
3.2.5.2	เงื่อนไขการได้มาซึ่งสิทธิของนักแสดง	103
3.2.5.3	อายุการคุ้มครองสิทธินักแสดง	106
3.2.5.4	การละเมิดสิทธินักแสดง	106
3.2.5.5	ข้อยกเว้นการละเมิดสิทธินักแสดง	106
3.2.6	การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมดนตรี	106
3.2.6.1	การได้มาและการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศใน อุตสาหกรรมดนตรีตามอนุสัญญาเบอร์น	108
3.2.6.2	การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมดนตรี ภายใต้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	113
4	ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	117

4.1	ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	117
4.1.1	ปัญหานิติสัมพันธ์ในการพิจารณาความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ และการใช้สิทธิกับการตีความเพื่อบังคับใช้ลิขสิทธิ์ใน อุตสาหกรรมดนตรีตามสัญญา	117
4.1.1.1	กรณีในฐานะลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน	118
4.1.1.2	กรณีในฐานะผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างทำของ	128
4.1.1.3	กรณีภายใต้การจ้างหรือตามคำสั่งหน่วยงานของรัฐ	129
4.1.1.4	กรณีในฐานะผู้รับโอนลิขสิทธิ์	130
4.1.1.5	กรณีในฐานะผู้รับอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์	140
4.1.2	ปัญหาการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	147
4.1.2.1	ปัญหาการอ้างความเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์เดียวกัน ของบุคคลหลายคน	147
4.1.2.2	ปัญหาการแจ้งบันทึกข้อมูลงานลิขสิทธิ์ต่อกรมทรัพย์สิน ทางปัญญาในทางปฏิบัติ	154
4.1.3	ปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดงระหว่างประเทศ ในอุตสาหกรรมดนตรีในประเทศไทย	157
4.1.3.1	ปัญหาสภาพการจ้างงานอันมีลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี ในกรณีข้อยกเว้นละเมิด	157
4.1.3.2	ปัญหาสภาพการจ้างงานอันมีลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี ในกรณีละเมิด	165
4.1.4	ปัญหามาตรการคุ้มครองเจ้าของงานลิขสิทธิ์	172
4.1.4.1	มาตรการทางแพ่ง	173
4.1.4.1.1	มาตรการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	173

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4.1.4.1.2. มาตรการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	175
4.1.4.2. มาตรการทางอาญา	182
4.1.4.2.1 มาตรการในการสันนิษฐานความ เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์	183
4.1.4.2.2 มาตรการในการสันนิษฐานความผิด ของผู้แทนนิติบุคคล	183
4.1.4.2.3 มาตรการที่ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับประโยชน์ จากงานที่กระทำละเมิดลิขสิทธิ์	183
4.1.4.2.4 มาตรการที่ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับชำระค่าปรับ	183
4.1.5 ปัญหาการจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้งานดนตรีกรรมโดย องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน	185
4.1.5.1 ปัญหารูปแบบและการวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทน	190
4.1.5.2 ปัญหาอัตราในการจัดเก็บค่าตอบแทน	194
4.1.5.3 ปัญหาในทางปฏิบัติเพื่อบังคับการจัดเก็บค่าตอบแทน	195
4.1.5.4 ปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บค่าตอบแทนของ องค์กรอื่นๆ ที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน	196
4.1.5.5 ปัญหาระบบการควบคุมการจัดเก็บค่าตอบแทนของ องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน	198
4.2 ปัญหาภาระภาษีเงินได้ของบุคคลที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมดนตรีตาม ประมวลรัษฎากร	199
4.2.1 กรณีบุคคลธรรมดา	200
4.2.2 กรณีนิติบุคคล	201
4.3 ปัญหาการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมในสัญญาอนุญาต ให้ใช้ลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมดนตรี	203